

Dirk Levsens lysbildeforedrag om kampene i Gudbrandsdalen i 1940 samlet nesten fullt auditorium på Høgskolen i Lillehammer. Jan Henrik Olstad, tidligere statsarkivar på Hamar, var selv med i kampene i 1940. Videre ser vi professor Tore Pryser, historiker Dirk Levsen og pensjonert oberstløytnant Eilert Øverland.

Kampene i 1940

- Kvam viktigere enn Narvik

Gudbrandsdalen og Kvam var viktigere for tyskerne i 1940 enn Narvik. Først når forbindelsen gjennom Gudbrandsdalen og Østerdalen var klar, kunne Hitler gå mot Frankrike og Benelux-landene.

Av Kristian Hosar

LILLEHAMMER: Dette var hovedbudskapet til den tysk-norske historikeren Dirk Levsen på Høgskolen i Lillehammer i går kveld. Levsen tok for seg krigshandlingene i Gudbrandsdalen i april dagene 1940.

Nok en gang samlet et foredrag om siste krig nærmest fullsatt hus, Auditorium D på Høgskolen var svært godt besatt da professor Tore Pryser introduserte Levsen. Flere av tilhørerne hadde selv deltatt i krigshandlingene, men også mange yngre hadde møtt fram.

Dirk Levsen fremholdt at felttoget i Gudbrandsdalen slett ikke var noen parentes i krigshistorien. Hitler, til dels Göring og Goebbels, fulgte med i hendelsene time for time. Hitler sendte sin sjefsadjutant, oberst Rudolf Schmundt, til Lillehammer for å få en skriftlig erklæring fra divisjonssjef Richard Pellengahr om

når forbindelsen var klar. Til og med Goebbels, selv om han ikke var militær, fremholdt i sine dagbøker at "Narvik er ikke lenger viktig".

Tre mann fikk tildelt Ridderkorset etter kampene i Gudbrandsdalen, divisjonskommandøren, generalmajor Richard Pellengahr og oberstløytnantene Gerlach og Matthes. Matthes for insatsen i Lillehammer, Gerlach fikk den høye utmerkelsen etter kampene i Kvam der han ledet den omgående bevegelsen og kom i ryggen på engelskmennene..

- Når vi vet at Ridderkorset totalt bare ble utdelt 7.300 ganger under hele krigen, fordelt på åtte-ni millioner tyske soldater, er det oppsiktsvekkende at to av dem som deltok i Gudbrandsdalen, fikk denne hederen, sa Levsen.

Dirk Levsen oppholdt seg også ved kampene i Kvam, blant annet tok han for seg antall drepte tyskere.

- Da jeg kom til Vinstra fikk jeg høre at hundrevis av tyskere ble skutt i Kvam. Det tyske kontoret i Berlin som arbeider med å kartlegge døde tyske soldater, oppgir tallet ti drepte i Kvam. Den norske krigsgravtjenesten opererer med 15 falne tyskere.

- Dette betyr ikke at kampene ikke var harde, snarere tvert imot, sa Dirk Levsen.

- Det er imidlertid feil å tro at det var tyske elitesoldater som

Bilde fra Skarsmoen tatt av oberstløytnant Waldemar Gerlach. Legg merke til den vettskremte engelske fangen. Bilde vist av Dirk Levsen under foredrag på Høgskolen i Lillehammer onsdag kveld.

kom til Norge. Offiserene var gamle, mange av dem hadde sin erfaring fra første verdenskrig.

Mange av soldatene hadde bare vært i tjeneste siden høsten før, sa Dirk Levsen.

Engelskmenn meiet ned

LILLEHAMMER Dirk Levsen tok spesielt for seg en hittil ukjent episode nord for Tretten i april dagene. En tysk troppssjef ble skutt i kamper med engelskmennene. En av engelskmennene som ble tatt til fange, begynte å skyte, med det resultat at engelskmennene ble meiet ned.

Antallet drepte er ikke angitt nøyaktig, både 13 og 17 er nevnt i oberstløytnant Gerlachs rapport. Bare en engelsk mann overlevde, han satt i tysk krigsfangenskap til krigens slutt.

- Så mange minnesmerker som det er satt opp i Gudbrandsdalen, burde det iallfall settes opp et merke for å markere denne hendelsen, sa Dirk Levsen.

Levsen ledsaget sitt foredrag med lysbilder, blant annet en del fra Gerlachs samling som nå er på Krigsminnesamlingen i Kvam. Ett av bildene viser arbeidet med å begrave engelskmennene ved Bjørkholt på Tretten.